

Nr 464.

Av herr **Persson, Karl**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område under senare delen av produktionsåret 1951/52.*

Propositionen nr 176 till årets riksdag innehåller förslag till slutreglering av priserna på jordbruksprodukter för produktionsåret 1/9 1951—31/8 1952. Syftemålet är i stort sett att jordbruket skall få täckning för de från den 1 januari 1952 med ca 50 öre per timme höjda lantarbetarlönerna, vilken löneökning de arbetande jordbrukarna även skall få tillgodoräkna sig för sin egen arbetskraft. Dessutom är väl prisavvägningen så beräknad, att den skall stimulera till ökad produktion av sådana produkter som vi inte för närvarande själva producerar i sådan myckenhet att landets behov blir täckt.

Det är givetvis ett svårt avvägningsproblem att få prisavvägningen så balanserad att större delen av jordbrukarna kan tillgodogöra sig den ökade ersättningen för sin egen arbetskraft samtidigt som stimulering av produktionen sker i den för landets självförsörjning önskade riktningen. Att varje enskild jordbrukare skall få full täckning för sin egen fördyrade arbetskraft är givetvis uteslutet, men strävan bör naturligtvis vara att det stora flertalet jordbrukare skall få möjlighet att planlägga sin produktion med sikte ditåt.

De prisregleringar som tar sikte bakåt, således med retroaktiva subventionerade prishöjningar från statsmakternas sida, är särskilt lämpade att reglera prisavvägningen i största möjliga likvärdighet olika jordbrukare emellan. Från denna synpunkt hade det varit önskvärt att det till småbrukets fördel differentierade mjölkpriset konstruerats kraftigare och fått utgå för hela produktionsåret. Så länge producentbidraget utgår enligt det nuvarande systemet skall här emellertid inte göras något förslag till kraftigare differentiering, men önskemålet kvarstår, då det givetvis är småbrukarna som har svårast för att genom sin produktion tillgodogöra sig den ökade arbetslönen.

Det är säkerligen också ytterst svårt att för framtiden differentiera fläskpriset, men det retroaktiva bidraget med 30 kr. per försålt gödsvin kunde gott maximerats att utgå för förslagsvis högst 40 gödsvin till varje leverantör för halvåret 1/9—29/2, då detta bidrag endast kan vara avsett att ge jordbruket täckning för den ökade arbetskostnaden och kan omöjligt göra någon effekt som produktionsstimulans. Det belopp som sparas härigenom borde i stället utgå som arealbidrag för råg. Enligt skördeuppskattningen per den 15/10 — vilken skördeuppskattning väl får anses

statistiskt säker, då den i stor utsträckning bygger på tröskresultat — har höstvetet i genomsnitt gett 1 720 kg kärna per hektar, höstrågen 1 810 kg eller endast 90 kg mera per hektar. Vårvetet har gett 1 280 kg per hektar och vårrågen 1 210 kg. Om man multiplicerar skördesiffrorna med det enligt kvarnrapporterna betalda priset på de båda sädesslagen, har vete och råg, trots svartrosten på vetet, gett praktiskt taget samma bruttoinkomst per arealenhet. Motivet att endast betala ut arealbidrag till veteodlarna och inte till rågodlarna är således inte att vetet har gett sämre resultat än rågen. Möjligen kan man säga att veteodlarna är vana vid bättre inkomst än rågodlarna, om nu detta är ett motiv, men när det hela skall regleras genom statsmakterna kan det väl inte vara oriktigt att även rågodlarna får sin andel av den retroaktiva prisregleringen. Motivet att vi behöver stimulera veteodlingen framför rågodlingen saknar betydelse i detta fall, då det gäller bakåtsiktande prisreglering.

Med hänvisning till det anförda föreslår jag,

att riksdagen beslutar att det retroaktiva bidraget av 30 kr. per försålt gödsvin för tiden 1/9 1951—29/2 1952 maximeras till att utgå för högst 40 grisar till varje uppfödare samt att det föreslagna arealbidraget av 150 kr. per hektar odlat vete även utbetalas för areal, varå odlats råg under år 1951.

Stockholm den 17 april 1952.

Karl Persson.